

KALANVILJELYKSEEN ON YHDISTETTÄVÄ TEHOSTETTU KALASTUKSEN VALVONTA.

Kaikki ne, jotka pyrkivät kalavesiemme kalakannan edustamien taloudellisten arvojen tallentamiseen, tervehtivät vilpittömällä ilolla sitä lisääntynyttä mielenkiintoa, joka viime aikoina on selvästi ilmennyt kalavesien hoitoa kohtaan. Näyttää siltä, että lopultakin on herätty huomaamaan, ettei ajan mittaan käy pänsä vain kalastaa yhä nerokkaammin pyydyksin ja välinein, vaan on myöskin pidettävä huolta siitä, että kalakannan korvautuminen taataan. Sato vaatii myös kylvöä. Tämä koskee sekä maanviljelystä, metsänhoitoa että kalanhoitoa.

Kehitys näyttää kulkevan siihen suuntaan, että tämä kylvötyö vähitellen järkipäristetään. Monin paikoin maanviljelijät ovat liittyneet yhteen tuoteittensa myyntiä varten m. m. paikallisten meijerien muodossa, jotka ottavat vastaan ja jalostavat seudun maitotuotteet sen sijaan, että kaikki valmistaisivat kotonaan voita, juustoa y. m. ja möisivät niitä torilla. Samoin myös metsänhoidon alalla maanviljelijät ovat ryhtyneet yhteistoimintaan muodostamalla omia yksityisiä hoitopiirejä, joissa asiantuntijat suunnittelevat hakkuut, ojitukset ja metsänkylvön. Nyt on tullut kalavesien vuoro.

Kalakannan jälleenkasvu on nykyisin liian pieni. Suurempi kylvö on tarpeen.

Kalojen kasvua ja lisääntymistä, niiden ravinnon valintaa ja vaelluksia koskevat tutkimukset ovat kaikki olleet omiaan muodostamaan perustan tälle työlle. Osoittamalla, ettei sananlasku »Kala, lintu ja lammas täyttävät kasvunsa vuodessa» pidä paikkaansa kalaan nähden, on raivattu tietä kalanhoidolle. Kun on saatu selville, että hauki tarvitsee 5—6 vuotta saavuttaakseen n. $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{4}$ kg:n painon, että kestää tavallisesti 10—12 vuotta, jotta säynäs tulisi 1 kg:n painoiseksi ja että lahna saavuttaa vasta n. 16—20 vuoden iässä tämän ko'on itäisen Uudenmaan vesissä, ovat kalavesien omistajat ja kalastajat heränneet huomaamaan, ettei voi rankaisematta ammentaa rajattomia kalamääriä vedestä.

Meidän vesiemme tuotantokyky on rajoitettu. Kun vanhat varastot on käytetty, siis suurkala poimittu pois tai, kuvaannollisesti puhuen, kun metsä on hakattu, on turvauduttava ainoastaan vuosituotantoon. Mutta jos kalakanta on liian pieni, tämä voi olla jopa huomattavastikin pienempi kuin se suurin määrä, jonka meidän vesistömme pystyisivät tuottamaan. Nuori kasvava metsä on silloin liian harvaa. Runkoa kohden on kasvu hyvä, mutta hehtaaria kohden saatu tuotto jää huonoksi. Monin paikoin ovat kalavetemme olleet useita vuosia tällä asteella. Veden kalakanta on liian pieni, jotta tarjolla oleva ravinto tulisi järkipärisesti käytetyksi. Tähän tarvittaisiin lisääntynyttä »kylvöä», s. t. s. kalanpoikasten lisääntynyttä tuottoa, jotta aukot harventuneessa kalakannassa tulisivat täytetyiksi.

Kalastuksen väheneminen kutuaikana keväällä — ja kalastuksen väheneminen yleensä — johtaa lisääntyneeseen poikasten tuottoon. Kuitenkin saavutetaan nopea paramus ainoastaan siten, että ihminen aktiivisesti auttaa uuden kalakannan luomisessa. Mätijyvästen lukumäärää hän ei voi lisätä, mutta — hän voi tehokkaasti auttaa luontoa sikäli, että hän poistaa ne vihollis-

set, jotka tappavat versovan elämän munasoluissa ja jotka tekevät tuhojaan vastakuoriutuneitten toukkien ja pienten kalanpoikasten joukossa. Mädin keinotekoisella hedelmöittämisellä päästään sitäpaitsi huomattavasti korkeampaan hedelmöittymisprosenttiin kuin luonnossa tapahtuvassa kudussa.

Eräinä vuosina vaikuttavat veden korkeusvaihtelut kutupaikoilla kudun aikana ja heti sen jälkeen suorastaan katastrofaalisesti matalaan veteen laskettuun mätiiin keväällä kutevilla kaloilla. Kun sen sijaan nykyaikaisissa hautomislaitteissa helposti voidaan säätää veden tulo ja mätii siis voidaan suojata kuivumiselta, on kalanviljelyllä siinäkin suhteessa huomattavat mahdollisuudet saada syntymään monta vertaa lukuisampi sukukanta, kuin jos luonto olisi saanut huolehtia samasta mätimäärästä. Ja kun lisäksi kalanviljelyssä pidetään loitolla kaikki ne kalat ja hyönteistoukat, jotka muuten mässäilevät vastamunitulla mädillä kutupaikoilla, jotka pikkukalat voivat melkein kokonaan tyhjentää mädistä ja lisäksi tehdä suurta tuhoa vastakuoriutuneitten kalanpoikasten joukossa, on selvää, että me voimme kaikilla näillä luonnon omaa uudistustyötä tukevilla toimenpiteillä saavuttaa tehon, jolla nopeasti ja tehokkaasti voidaan jälleen asuttaa tyhjenneet kalavedet arvokkailla kaloilla.

Ei ole myöskään unohdettava sitä, että hauki laskee mätinsä sängen ahtaalle alalle, missä hauenpoikaset usein muun ravimmon puutteessa joutuvat syömään toisiaan. Ihminen sen sijaan levittää systemaattisessa kalanviljelyssä kalanpoikaset laajalle vesialueelle ja antaa siten yksityisille hauenpoikasille suuremman mahdollisuuden päästä täysikasvuiseksi.

Lisäksi on huomattava, että hauen mätii on hedelmöittymisen jälkeen ennen silmäpilkkuasteen saavuttamista hyvin arkaa. Voimakas aallokko ja muiden syiden aiheuttamat töytäykset voivat silloin helposti tappaa mädin. Tätä tapahtuu usein hautomissumpuissa mutta harvoin hautomissuppiloissa.

Kalanhaudontatyö on keskitettävä.

Kypsän mädin systemaattinen käyttö poikasten tuotantoon ja siten saadun poikasmassan levittäminen kalavesiin ovat siis aktiivisen kalanhoidon perusmuodot. Onhan itsestään selvää, että tämä työ keskitetään sopiviin paikkoihin parhaita olemassaolevia menettelytapoja käyttäen, varsinkin kun mätiiä ja poikasia voidaan ilman vaikeutta kuljettaa minne tahansa n. 100 km:n säteellä maitse ja vesitse käyttämällä nykyaikaisia hyviä liikenneyhteyksiä. Ruotsissa on suoritettu hyvällä tuloksella jopa kokonaisen vuorokauden kestäviä kalanpoikasten kuljetuksia ilman ylimääräistä hapenlisäystä. M. m. kuljetettiin siten n. 100,000 hauenpoikasta käsittävä määrä kolmessa 150 l:n kuljetusastiassa Vällnoran kalanviljelylaitoksesta Tukholman seudulta Gottlantiin viime vuoden kevätkesällä. Lähetys tuli erinomaisesti perille yli vuorokauden kestäneen matkan jälkeen.

Ruotsissa saavutetut erinomaiset tulokset hauen haudonnan alalla ovat rohkaisevia kalanviljelylle. — Sollerönissä Siljan-järven luona sijaitsevassa kalanviljelylaitoksessa haudottiin v. 1937 n. 3 miljoonaa ja v. 1938 yli 4 miljoonaa hauenpoikasta. Jos hauki oli pyydystetty n. 150 km:n säteellä laitoksesta, tuli 90 % mädistä poikasiksi, mutta jos mätii oli tuotu 250—350 km:n etäisyydeltä — jolloin oli kysymyksessä enimmäkseen suolaisen veden hauki — saatiin keskimäärin vain n. 21 % poikasia. Tämä johtuu ilmeisesti pitkistä mädin kuljetusmatkoista. Täällä Uudellamaallahan eivät kuitenkaan tule kysymyksen läheskään niin suuret etäisyydet, minkä vuoksi meillä on mahdollisuuksia päästä hyviin tuloksiin, erinäisistä syistä ei kuitenkaan yhtä hyviin kuin Sollerönissä.

Yhden tai kahden haudontakauden jälkeen olemme saaneet tiedon tästä. Silloin me olemme saaneet omakohtaisia kokemuksia. Tämä kevät

ja varhaiskesä tulevat sen vuoksi olemaan sangen mielenkiintoisia meille ja muille kalanviljelyn ystäville, jotka ottavat aktiivisesti osaa työhön. Ne kokeet, joita tullaan samanaikaisesti suorittamaan eri tahoilla sekä suolaisen että makean veden haukien mädillä, pienissä ja suurissa vesistöissä, heikosti happamissa suovesipuroissa ja joissa, joiden vesi on savista, tulevat otaksuttavasti antamaan viitteitä siitä, mihin suuntaan työtä on seuraavana vuonna jatkettava.

Nyt voitaneen jo kuitenkin sanoa, että kehitys tulee johtamaan työn keskittämiseen pieniin haudontakeskuksiin, joista voidaan tyydyttää ympäröivien vesistöjen — myöskin ravintorikkaitten sisävesien, jotka sumppuhaudontaa käytettäessä ovat useimmiten jääneet huomioonottamatta — polttavin poikastarve ja joista käsin voidaan suorittaa poikasten kuljetuksia kauempaan sijaitseviin vesistöihin. On luonnollista ja tarkoituksenmukaista, että myöskin tätä taloudellisesti suuriarvoisten luonnontuotteiden hoidon haaraa meidän rantavesissämme kehitetään ja keskitetään kalavesien omistajien ja niiden vuokraajien ja amatööri- ja ammattikalastajien yhteistoiminnan kautta.

Salakalastus on kalanhoidolle paha koetuskiivi.

Kalastuskortit välttämättömiä.

Innostus kalastukseen urheiluna ja askarteluna oleskeltaessa lomavaiheina saaristossa ja sisävesien rannoilla on suuresti lisääntynyt viime vuosina. Siihen on vaikuttanut kulkuneuvojen — autojen ja moottoriveneitten — valtava kehitys. Käytännöllisesti katsoen voi nykyisin kuka tahansa vähäisin kustannuksin hakeutua paikoille, joissa on teknillinen mahdollisuus kalastuksen harjoittamiseen.

Samalla nopeudella ei ole kehittynyt tietoisuus siitä, että tällöin on hankittava laillinen oikeus kalastuksen harjoittamiseen. Pikemminkin näyttävät oikeuskäsitteet olevan käytännössä tulossa yhä epäselvemmiksi. Näyttää siltä, kuin tahdottaisiin tietoisesti unohtaa, että kalastusoikeus kuuluu ainoastaan kalaveden omistajalle tai sille, joka on siihen saanut luvan. Meidän tavallisissa saaristovesissämme ei ole oikeutta vapaaseen kalastukseen yksityisissä vesissä, ei edes onkimiseen matosyötillä, vielä vähemmän on laillista oikeutta harjoittaa virvelikalastusta tai uistimen soutua, siima- tai koukku-kalastusta.

Kalastusoikeus ja omistusoikeus kuuluvat meikäläisen lainsäädännön mukaan kiinteästi yhteen. Ja tälle perustalle on edelleenkin rakennettava. Bolshevismi tällä alalla johtaa kalavesien ryöstämiseen tyhjiksi, varsinkin kaupunkien ja tehdasyhdyskuntien lähistössä. Tämä on estettävä.

Nyt olemme tulleet kysymykseen siitä, mitä keinoja on käytettävä salakalastuksen estämiseksi. Valistustyö sanomalehtien, lentolehtisten ja radion kautta on eräs sen suurimerkityksellinen muoto. Täten voidaan vaikuttaa henkilöihin, joilla on oikeuskäsitteitä ja jotka toimivat omantuntonsa mukaisesti. He käsittävät, että kalastus ilman korvausta tuottaa kalavesien omistajalle taloudellista vahinkoa. He ymmärtävät myöskin, että lähellä oleva ammattikalastaja tai kalaveden vuokraaja kärsii siitä, jos ulkopuoliset vähentävät sitä kalakantaa, jolla kalastajan on elätettävä itsensä ja perheensä. He käsittävät sen ja sopeutuvat siihen rauhallisesti, lunastavat itselleen kalastusoikeuden käteismaksua vastaan ja ovat tyytyväisiä. Ja yleensä myöskin kalavesien omistaja osoittautuu ymmärtäväiseksi, kun häneltä kauniisti tiedustellaan mahdollisuutta saada kalastusoikeus kotitarvetta varten, jos hän tietää, ettei k.o. henkilö käytä luottamusta väärin.

Ei ole kuitenkaan suositeltavaa, että kalastusoikeus myönnetään rajattomalle joukolle halukkaita »sunnuntaikalastajia». Mutta aina ei ole helppoa

»eroittaa lampaita vuohista». Mitä useammat henkilöt ovat saaneet luvan kalastuksen harjoittamiseen, sitä vaikeampaa luonnollisesti on pitää heistä lukua. Silloin on ainoa luonnollinen ratkaisu se, että kalastusluvan saaneet merkitään luetteloon ja kukin heistä saa lupakortin, siis kalastuskortin tai »kalapassin», joka muistuttaa metsästyskorttia. Siihen on merkittävä, missä hänellä on oikeus kalastaa, minkälaisilla välineillä ja minä aikana. Kortin takana pitäisi olla leima sekä yksinkertainen karttaluonnos, josta kävisi ilmi k. o. vesialueen rajat. Tällöin ei salakalastajan kannattaisi väittää, ettei hän tiennyt kalastavansa toisten kalavesillä luvallisen alueen rajan ulkopuolella.

Osa kalastusmaksuista yleiseen kalanhoitotyöhön. Yhteistyöhön kalavesien vartioinnissa.

Ei ole myöskään unohdettava, että on tärkeätä useitten kalavesien omistajien liittyä yhteen ja järjestää yhteinen kalastuksen valvonta k. o. alueelle. Yhteisillä vesillähän tämä tehtävä kuuluu kalastuslain valvojille. Tällöin voidaan varmasti estää salakalastajia siirtymästä vesialueelta, jolla hänellä on oikeus kalastukseen, lähellä sijaitseviin vesistöihin, joihin hän ei ole hankkinut kalastusoikeutta. Vaatimalla kalastuskortin näyttämistä ja saattamalla puheita kuulematta lailliseen edesvastuuseen vastoin parempaa tietoa tehdyistä rajanylityksistä saadaan varmasti aikaan kuri ja järjestys myöskin kalastuksen alalla.

Siellä missä kalastuskortti jo on otettu käytäntöön, on tämä sekä Ruot-sissa että meillä ollut suureksi hyödyksi. Myös saaristoasukkaat ovat olleet siihen tyytyväisiä, sillä vieraitten venekuntien varsinkin lauantaisin ja sunnuntaisin tekemät tiheät vierailut heidän kalavesilleen, joihin myös on kuulunut kalastus huolimatta asukkaitten kielloista, ovat olleet todellisena vitsauksena seudulle. Kalastuskorttijärjestelmä ja tehostettu valvonta ovat kuitenkin saaneet järjestyksen aikaan.

Periaatteessa on kuitenkin tässä pidettävä huolta siitä, että lähinnä paikkakunnan oma väestö sekä sitäpaitsi kesäasukkaat, jotka haluavat asua seudulla ja nauttia kesäisestä levostaan, saa myöskin ulkona merellä oikeuden talous- ja huvikalastukseen kohtuullista korvausta vastaan. Kesäasukkaiden viihtyminen ja tulo takaisin seudulle on seudun asukkaille sellainen taloudellinen tekijä, jota ei sovi unohtaa.

Ei ole myöskään unohdettava, että ne maksut, jotka saadaan kalastuskortista tai muulla tavoin myönnetystä kalastusoikeudesta, pitäisi säännöllisesti olennaiselta osalta käyttää kalanviljelystarkoituksiin. Tällä tavoin saadaan sekä kesäasukkaat, sunnuntaikalastajat että ammattikalastajat autoomaattisesti mukaan kalanhoitotyöhön ja monista heistä saadaan erinomaista apuvoimaa, kun on kyseessä kalavesien suojeleminen asiaankuulumattomien kalastukselta. Jos joku on kerran itse lunastanut itselleen oikeuden kalastukseen ja maksanut siitä ja on sitäpaitsi vielä mukana kalanviljelyhommassa mainitulla tavalla, ei hän myöskään päästä sivullisia omille »yksityisille» kalavesilleen.

Kalastuksen alalla tarvitaan siis yhteistyötä eri muodoissa, sekä kalojen viljelyssä ja hoidossa että kalavesien vartioinnissa. Nyt on aika ryhtyä tarmokkaiisiin toimenpiteisiin. Kysymystä tulisi pohtia eri seuduilla ja sen tulisi johtaa järjestyneitten olosuhteiden aikaansaamiseen myöskin meidän osassamme saaristoa ja rantavesialuetta. Tässä työssä olisi kernaasti ryhdyttävä yhteistyöhön myös Fiskodlingens Vänner-yhdistyksen kanssa, joka on ottanut ohjelmaansa myöskin kalastuskorttien käytäntöön ottamisen kalavesillä, joilla harrastetaan innokasta kalastusta.

CURT SEGERSTRÅLE.